CRÍTICA

«Pop-up» de xocolata

Una nova adaptació del clàssic de Roald Dahl convida a visitar la fàbrica de Willy Wonka

GLÒRIA GORCHS ggorchs@presencia.cat

L'editorial Combel continua la seva aposta pels llibres *pop-up* i acaba de presentar-ne les darreres novetats, tant d'autoria catalana com traduccions. Al costat d'una nova obra d'enginyeria de paper dissenyada pel tàndem Lluís Farré i Mercè Canals –aquesta vegada sobre *Les Mil i una nits*–, destaca un dels *best-sellers* de l'autor britànic Roald Dahl: *Charlie i la fàbrica de xocolata*.

Algú podria pensar que les obres de Roald Dahl són tan bones que és sobrer fer-ne adaptacions, versions amb desplegables i altres invents que ajudin a vendre uns llibres que ja es venen sols gràcies a la seva qualitat. Però al meu entendre, el món que Dahl va crear a l'entorn del personatge de Willy Wonka és tan ric que cada nova versió no fa més que alimentar l'imaginari d'aquesta fàbrica extraordinària. Si la versió cinematogràfica de Tim Burton no ens va fer oblidar la versió de Mel Stuart (*Un mundo de fantasía*, 1971), la versió en *pop-up* d'ara, amb traducció d'Albert Jané, no ens ha d'impedir de llegir la novel·la original, editada en català per La Magrana. La nova edició en *pop-up* es presenta amb una coberta daurada ben cridanera, imitant l'estètica de les xocolatines. És un llibre per als fidels lectors de Dahl, per revisitar cada un dels capítols de l'obra, per tornar a somriure amb les il·lustracions de Quentin Blake, tot veient com desapareixen els nens i nenes repel·lents i malcarats, ja sigui empassats per un riu de xocolata, inflats com un nabiu o abocats directament a les escombraries. I tot, sense oblidar les cançons dels Umpa-lumpa, la lletra de les quals trobareu a sota de diferents pestanyes. Un regal, mai més ben dit, per llepar-se'n el dits.

«EN CHARLIE I LA FÀBRICA DE XOCOLATA»
Autor: ROALD DAHL
Il·lustr.: QUENTIN BLAKE
Trad.: ALBERT JANÉ
Editorial: COMBEL
Pàg.: 20 / Preu: 19,50 €

El senyor Willy Wonka, l'inventor i xocolater més famós del món, ha decidit obrir les portes de la seva fàbrica.

Poeta i cavaller

La poesia de Jordi de Sant Jordi inaugura la col·lecció Tast de Clàssics de Barcino

JORDI LLAVINA jllavina@presencia.cat

Jordi de Sant Jordi, cavaller valencià del segle XV, va escriure en occità, perquè no pretenia allunyar-se de la tradició trobadoresca. Ens n'han arribat divuit poesies, algunes de tan celebrades com la número 9 («Porto sota el front el vostre bell semblant»), l'11 («Una dona gentil m'ha enamorat tant») o la 14, originada en el fet real de la seva captivitat («Sense amics, sense béns, sense senyor»). La dona interpellada és sempre la senyora a qui el poeta ret homenatge, de la qual es considera vassall: «Vós sou senyor i jo servent». El codi de l'amor cortès, doncs, no ha patit cap esmena, a diferència del que passa amb Ausiàs March.

La torbació que pateix l'enamorat és la més terrible que hi ha («cap enamorat / no ha passat mai una pena / com aquesta»), i fins i tot el dolor de l'empresonament no pot comparar-se amb el que li infligeix la dama (aquí, hiperbòlic, rivalitza amb March). Jordi de Sant Jordi és, encara, un poeta medieval. Però ja advertim en el seu vers lleus indicis d'una nova manera d'escriure. En una poesia es reconeix «petit i lleig de fesomia». En una altra, insisteix que «el meu cos no s'allunya de vós, com carn i ungla». Vol que l'home sigui «lleial i pur com una balança precisa».

Molts dels seus versos –magnífica versió del poeta Carles Duarte– continuen emocionant-nos: «Quan seré del tot fora del món / els qui el meu cos portaran al sepulcre / sobre el meu rostre veuran la vostra ombra.» ¿No us recorden els que, cinc segles més tard, va escriure Ferrater: «Quan els cucs / faran un sopar fred amb el meu cos / trobaran un regust de tu»?

«POESIA»
Autor: JORDI DE SANT JORDI (Versió de Carles Duarte)
Editorial: BARCINO
Pàgines: 136
Preu: 16 €

El cavaller Jordi de Sant Jordi té, encara, un esperit poètic medieval. Però és un esperit d'un enorme interès.

NOVETATS

«CAMINARÉ SOLA»
Autora: MARY HIGGINS CLARK
Traducció: R. BORRÀS /I. ESTANY
Editorial: EDICIONS 62
Pàgines: 384 / Preu: 21 €

L'Alexandra Zan, una reconeguda dissenyadora d'interiors de Nova York, descobreix que algú està utilitzant les seves targetes de crèdit i manipulant els seus comptes bancaris per arruïnar-la i destruir la seva reputació. Dos anys enrere, la desaparició del seu fill ja va marcar la seva vida, una tragèdia que l'ha deixat debatent-se entre l'esperança i la desesperació.

«ESCAPA'T AMB MI»
Autor: ROBERTO SAVIANO
Traducció: PAU VIDAL
Editorial: EMPÚRIES-ANAGRAMA
Pàgines: 152 / Preu: 17 €

Nou capítols, nou històries, un retrat de la Itàlia contemporània firmat per l'autor de l'exitosa *Gomorra*. Roberto Saviano explora algunes de les velles i noves ferides que deprimeixen la nació italiana: la falta de reconeixement del valor de la unitat nacional, l'expansió del crim organitzat al Nord, l'etern problema dels residus a Nàpols, les nombroses tragèdies anunciades...

«NEU»
Autor: ORHAN PAMUK
Traducció: MARTA PERA
Editorial: BROMERA
Pàgines: 464 / Preu: 20 €

Neu, del premi Nobel Orhan Pamuk (Istanbul, 1952) és un *thriller* polític que despulla les contradiccions entre l'islamisme i la modernitat. El seu protagonista és un poeta que torna a Turquia després d'anys d'exili polític a Alemanya i es troba amb una onada de suïcidis entre les joves musulmanes a les quals s'ha prohibit portar el cap cobert a l'escola.